

Okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego nie wlicza się do limitu korzystania z małego ZUS plus

Od 2001 r. prowadzę działalność gospodarczą. 20 października 2018 r. urodziłam dziecko i w listopadzie 2018 r. złożyłam stosowne dokumenty do wypłaty zasiłku macierzyńskiego. Do 20 stycznia 2019 r. nie otrzymałam decyzji w tej sprawie. W tej sytuacji moja księgowa, za radą infolinii ZUS, zgłosiła mnie do ubezpieczenia społecznego z kodem 0590 (tzw. mały ZUS) w okresie od 20 października 2018 r. do 20 stycznia 2019 r. Po otrzymaniu decyzji o przyznaniu zasiłku wyrejestrowałam mnie z ubezpieczenia społecznego, pozostawiając kod 0590. W konsekwencji od 20 października 2018 r. do 19 października 2019 r. otrzymywałam zasiłek macierzyński, a z działalności gospodarczej opłacałam tylko składkę zdrowotną. Następnie w 2020 r. i 2021 r. także korzystałam z małego ZUS i małego ZUS plus. ZUS stwierdził, że w 2022 r. nie będę mogła korzystać z rozliczenia w ramach małego ZUS plus z uwagi na korzystanie z niego w latach 2019, 2020 i 2021. Czy skoro zostałam zgłoszona do ubezpieczenia w 2019 r. z kodem 0590, a następnie w okresie od stycznia 2019 r. do 26 listopada 2019 r. nie korzystałam z jego dobrodziejstwa, to czy faktycznie w okres 36 miesięcy korzystania z ulgi wlicza mi się okres od 20 października 2019 r., kiedy to otrzymywałam zasiłek macierzyński.

Kajetan Bartosiak
radca prawny, BKB Baran
Książek Bigaj

Mały ZUS plus (ulga określona w art. 18c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych; dalej: ustawa systemowa) obok braku podlegania ubezpieczeniu społecznemu w trakcie pierwszych sześciu miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej (art. 18 prawa przedsiębiorców) oraz obok preferencyjnych składek (art. 18a ustawy systemowej) jest instytucją mającą ulżyć przedsiębiorcom w prowadzeniu działalności gospodarczej. Preferencyjne warunki są w tym przypadku przeznaczone dla przedsiębiorców zwykle „jednoosobowych”, którzy prowadzą działalność w małej skali. Aby skorzystać z małego ZUS plus, nie można przekroczyć ustalonego ustawowo progu dochodowego w poprzednim roku kalendarzowym. Na potrzeby stosowania tej podstawy wymiaru składek określone zostały m.in. odrębne kody ubezpieczeń stosowane w dokumentacji zgłoszeniowej do ZUS oraz ustanowione zostały ograniczenia czasowe – w taki sposób można ustalić wysokość podstawy wymiaru składek przez trzy lata w ciągu pięciu lat.

Zbieg tytułów ubezpieczeniowych

Aby odpowiedzieć na postawione przez czytelniczkę pytanie, należy dodatkowo przypomnieć, że pobieranie zasiłku macierzyńskiego samo w sobie jest podstawą dla opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Ubezpieczenia te są finansowane przez Skarb Państwa, zaś przedsiębiorca opłaca w tym okresie wyłącznie składkę zdrowotną. Kwestia zbiegu podstaw dla opłacania składek – zasiłku macierzyńskiego i prowadzenia działalności gospodarczej – została uregulowana wprost w treści przepisów ustawy systemowej, a mianowicie w art. 9 ust. 1c. Zgodnie z jego brzmieniem, jeżeli przedsiębiorca (osoba wskazana w art. 6 ust. 1 pkt 5) spełnia jednocześnie warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, to podlega obowiąz-

kowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym właśnie z tego tytułu. Taki przedsiębiorca może jednak dobrowolnie – na swój wniosek – być objęty ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych – wszystkich lub wybranych – tytułów.

Ustawodawca ustanowił więc preferencję dla tytułu związanego z zasiłkiem macierzyńskim jako podstawowego tytułu podlegania ubezpieczeniom, a jednocześnie umożliwił przedsiębiorcy dodatkowo samodzielnie ubezpieczenie się z wybranego przez siebie tytułu.

Trzy lata w ciągu pięciu lat

W opisywanej sytuacji problematyczna jest jednak podstawa oskładkowania w ramach małego ZUS plus i czasu, przez jaki można korzystać z tego preferencyjnego rozwiązania. Wskazać należy, że zgodnie z art. 18c ust. 11 pkt 6 ustawy systemowej z małego ZUS plus korzystać nie mogą osoby, które ustalały podstawę wymiaru składek na ubez-

pieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z niniejszym artykułem przez 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Podkreślić też trzeba, że warunek „ustalania podstawy wymiaru” przez 60 miesięcy na podstawie ww. przepisu obowiązuje od początku wprowadzenia tej regulacji, a więc od 2019 r.

Jeżeli czytelniczka nie zgłosiła się dobrowolnie do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, to w sposób oczywisty nie mogła również ustalić swojej podstawy wymiaru składek w sposób, który wyczerpywałby okres 36 miesięcy wskazanych w treści przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast należy zwrócić uwagę, że w momencie rozpoczęcia korzystania z zasiłku macierzyńskiego czytelniczka powinna była wyrejestrować się z ubezpieczeń z tytułu prowadzonej działalności, a następnie zarejestrować się wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. Problem jednak w sprawie wyniknął z opieszałości działań ZUS, który potrzebował kilku miesięcy, żeby wydać decyzję o przyznaniu zasiłku macierzyńskiego, a w tym czasie upływał termin na ewen-

KTO NIE SKORZYSTA Z PREFERENCJI

Z małego ZUS plus nie skorzystają osoby, które:

- ✓ w poprzednim roku kalendarzowym miały zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i które korzystały ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 685; Dz.U. z 2021 r. poz. 1626);
- ✓ spełniają warunki określone w art. 18a ustawy systemowej (preferencyjne składki płacone przez 24 miesiące, płacone w ciągu 24 miesięcy od rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej);
- ✓ w poprzednim roku kalendarzowym prowadziły pozarolniczą działalność gospodarczą przez mniej niż 60 dni kalendarzowych;
- ✓ w poprzednim roku kalendarzowym także prowadziły pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 2–5 ustawy systemowej;
- ✓ wykonują pozarolniczą działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej pozarolniczej działalności gospodarczej;
- ✓ ustalały podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z niniejszym artykułem przez 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Do powyższych limitów wlicza się, jako pełny miesiąc, każdy miesiąc kalendarzowy, w którym osoba odpowiednio ustalała podstawę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z niniejszym artykułem lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą przez co najmniej jeden dzień kalendarzowy.

tualne zgłoszenie się do małego ZUS plus. Zachowanie tego terminu miałoby niewątpliwie duże znaczenie dla czytelniczki w przypadku odmownej decyzji w zakresie zasiłku macierzyńskiego. Jednoznacznie należy skrytykować takie powolne działanie instytucji, która ma być profesjonalistą m.in. w zakresie „ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wypłacania tych świadczeń” (art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy systemowej).

Kolejny problem wynika z zastosowania się do informacji uzyskanych na infolinii ZUS. Trzeba podkreślić, że choć odpowiedzi formułowane przez konsultantów często są zgodne z obowiązującym prawem, to żaden z nich nie ponosi odpowiedzialności za podanie informacji nieprawdziwej lub niepełnej, zaś osoba dzwoniąca na infolinię nie może powoływać się na informację uzyskaną w taki sposób, np. w sporze z ZUS.

Na początek – korekta dokumentów

Finalnie należy stwierdzić, że sytuacja czytelniczki jest skutkiem pozostawienia kodu ubezpieczenia właściwego właśnie dla podstawy wymiaru składek określonej jako mały ZUS plus, co niewątpliwie wprowadziło urzędników ZUS w konsternację. To właśnie mogło skutkować uznaniem przez ZUS, że w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego czytelniczka dobrowol-

nie zgłosiła się również do ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W opisanym stanie faktycznym brak jest jednak precyzyjnych informacji, które umożliwiłyby jednoznaczną ocenę tego zgłoszenia i jego skutków – w szczególności brakuje informacji o ewentualnej rezygnacji z małego ZUS plus. Co do zasady tego typu omyłki mogą być „naprawiane” dokumentacją korygującą.

Podkreślić jednakże należy, że w zasadzie każda rozbieżność zdań między ZUS a ubezpieczonym/płatnikiem powinna zostać zakończona wydaniem przez ZUS decyzji, która będzie możliwa do zweryfikowania przez sąd ubezpieczeń społecznych.

Jeżeli więc sprawy nie można rozwiązać korektą dokumentacji zgłoszeniowej, to powinna ona znaleźć swój finał w sądzie. W takiej sprawie kluczową jednak pozostaje odpowiedź na pytanie, przez jaki czas czytelniczka ustalała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z art. 18c ustawy systemowej, ponieważ pobieranie zasiłku macierzyńskiego nie wyklucza podlegania ubezpieczeniom z innych tytułów.

Podstawa prawna

- art. 18c ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 423; ost.zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 1834)
- art. 18 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 162)

120 000 zł

wynosi limit przychodu, który uprawnia do skorzystania z małego ZUS plus. W 2022 r. limit ten nie ulega zmianie

**CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ
W WYDANIU CYFROWYM!**

Wyjątkowe dodatki dla działów kadr i płac

To proste – Dziennik Gazetę Prawną w wersji cyfrowej czytasz jak na papierze, a otrzymujesz wiele dodatkowych korzyści!

www.sklep.infor.pl

